

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdij minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A villanyos és a világítás.

Zombor, 1897. október 25.

(szf.) Valahányszor valamely, a városunkat érdeklő mozgalomról vagy tervről értesülünk, mindig örömmel regisztráljuk a hírt s készségesen nyitunk tág teret az illető kérdés megbeszélésére. Mert szeretnénk, ha minél észszerűbben törtétnénk előre; a sok hiányt, az elmaradottságot pótolnánk s ha végre-valahára városunk levétné azt a szegényes gúnyát, a melyet a rég mult idők már annyira megviseltek s végül, mert a város életét oly közelről érdeklő ügyek mindnyájunknak közös ügyét, közös érdekét képezik. Talán segítünk hát mi is valamit, ha megbeszéljük a dolgot, s alkalmat adunk mindenkinek a hozzászólásra.

Sok, nagyon sok pótolni valónk van és nagyon sok alkotásra van még szükség, hogy sok más város fejlődési stádiumát elérjük. Nem annyira a jóakaraton, mint inkább az anyagi erő hiányosságán mulott az elmaradottság. De bárhogyan volt, bármennyit tehettünk volna a multban, a mire most már gondolni sem kellene, leghelyesebb, ha csak előre tekintünk s a mult idők mulasztásait nem kutatjuk. Kellő energiával és jóakarattal mindent lehet még pótolni.

A legutóbbi napokban is két igen fontos ügy került az illetékes forumok előtt tárgyalás alá. A zombor-apatini villamos vasut ügye és városunk világításának kérdése. Mi összekapcsoljuk a kettőt s már eleve is kifejezzük azon véleményünket, hogy a két kérdést együtt lehetne és kellene megoldani. De előbb nézzük, mi történt a két fontos ügyben?

A zombor-apatini villamos vasut immár a megvalósulás küszöbén áll. E hó 22-én megtartották a közigazgatási bejárást. A villamos vasut a zombori vasuti állomástól kiindulva a bajai-uton, a bajai-utcán, a Kossuth Lajos-utcán, az Erzsébet-köruton, a Deák Ferenc-köruton és apatini utcán keresztül vezetne Apatinba a Dunáig. Tehát egy helyi forgalomnak, mint az Apatinnal való személy- és teherszállításnak valóságos áldása lenne.

A bizottság részletesen megállapította az utirányt. A városi tanács nevében csak azt észrevételezték, hogy a vasut ne vezetessék a bajai-uton keresztül, mert a bajai-ut lakosai kérvényt adtak be a városhoz az iránt, hogy az egész ut mentét kikaparozhassák. Ez a terv és a villamos vasut keresztülvezetésének terve nem igen állhat

meg egymás mellett. Mert ha a járda és korzó kikaparoztatik, akkor a gyalogjáró annyira ki szorulna, hogy a villanyost a kocsiuton keresztül kellene vezetni. Javaslatot tettek tehát, hogy a villanyos ne a bajai-uton, hanem a Radisicsi-utcán keresztül vezetessék. A vállalkozók — mint értesülünk — ebbe semmi szín alatt sem mennek bele, mert a bajai-ut forgalma, a bajai-ut végén levő korcsolya-pavillon, kaszárnya s a nemsókára épülő árva- és szeretetház igen nagy jövedelmi forrást biztosít. A bizottság többsége a vállalkozók méltányos indokait respektálta s a bajai-utat állapította meg a villanyos vasut utirányának; a vasut a jobboldalon haladna (a város felé) az ugynevezett korzón.

Kétségtelenül szép terv a bajai-ut kikaparozása. Ha a terv sikerül, a bajai-utnak bájos külsőt kölcsönöz, bár halálos vétek volna azt a gyönyörű fasort kipusztítani, a mi a parkirozás esetén elkerülhetlennek látszik. Így is szép Zombornak ez az utcája; megengedem, hogy amugy még szebb lenne s megkapóbb, különösebb. De ha a villanyos vasut létesítésének továbbra is akadály maradna a parkirozás eszméje, úgy — mivel egyik tervet el kell ejteni — a város jól felgott érdekében ejtsük el a parkirozást s így adjuk meg a módot a villanyos vasut kiépítésére. A villanyos vasutban olyan modern forgalmi eszközt nyerünk, a mely végtelen sok hasznot hajt a lakosságnak. A kert, a sok virág csak élvezetiünkre szolgál majd s nemcsak hasznot nem hoz, hanem egyes polgároknak igen sok pénzt emészt fel. Mi s azt hisszük mindenki, legjobban szeretnénk, ha mindkét terv megvalósulna. De — ismételjük — ha a két terv egymást kizárja, úgy feltétlenül a villanyos vasutnak volna a bajai uton hely adandó.

A villanyos vasut kérdésével együtt lehetne esetleg megoldani a világítás ügyét is, figyelembe vételével és mérlegelésével természetesen a villanyos világításra vonatkozólag korábban benyújtott ajánlatoknak. Arról már beszélni sem kell többé, hogy mennyire tarthatatlan a mai állapot. Kritikán aluli; elkerülhetetlenül segíteni kell már egyszer.

A világítás ügyében is folytak a napokban tárgyalások.

Özsterreicher és társa, acetylen-gáz fejlesztők és világítás berendező gyárosok ugyanis ajánlatot nyújtottak be a városi tanácshoz a városnak ace-

tylen-gázzal leendő világítására nézve. Az ajánlattal már foglalkozott a tanács és a pénzügyi s gazdasági bizottság is. A mérnöki hivatal véleménye alapján nem tartják ez idő szerint még célszerűnek a acetylen-gázzal való világítást s épen ezért nem bocsátkoznak tárgyalásba az ajánlatot tevőkkel. Ugy a mérnöki hivatal a javaslatát, mint pedig a pénzügyi és gazdasági bizottság a határozatát feltétlenül akceptálandó indokokkal támogatja.

Igaz, hogy az acetylen-gáz fényerőre nézve felülmulja az eddigi összes gázokat s igaz az is, hogy rendkívül olcsó, de eddig sehol hazánkban szélesebb körű alkalmazásban nincs, sajátosai nem ismeretesek, a kezelése nem tökéletes s e mellett igen veszélyes; bizonyos körülmények között robbanó bomlási terményeket ad, amelyek igen könnyen szomorú katasztrófák okozóivá válhatnak. A világításnak ez a neme még csak kísérleti stádiumban van s így egyáltalán nem volna helyes a tágabb körű alkalmazása.

Nézetünk szerint a villanyval való világítást kell behozni. Egyezségre lehetne lépni a villanyos vasutat tervező vállalkozókkal. Így olcsóbban juthatnánk villanyvilágításhoz s mégis csak a villany az, a melynek a legnagyobb jövője van. Hír szerint maguk a vállalkozók pendítették meg ezt az eszmét.

Igy kapcsolódik össze a két fontos ügy. Nem tudjuk, mit határoz a város, de úgy gondoljuk, hogy nem volna üdvös a kedvező alkalom elszalasztása. A villanyos vasut 18 kilométernyi lesz; így tehát nagy villanyerőre van szükség; a vállalkozók igen kedvező feltételek mellett alkalmazhatnák azt az óriási erőt a világításra is. Viszont ők maguk is nyernének, mert biztos évi bevételre tennének szert s így a vasut hozzájárulási összegére is bizonyára engedményeket tennének.

A város intéző körei bizonyára mindenkinek meglegedésére fognak határozni.

Nyugalom.

Zombor, 1897. okt. 25.

A monarchia másik állama súlyos bonyodal-makkal fenyegeti a kiegyezés művét; roppant fontosságu kérdések várnak sürgős megoldásra; a nagy feladatok egész sora várja megoldását már a legközelebbi jövőtől. És mindezeknek dacára

A „BÁCSKA“ tárcája.

Itt van az ősz.

Zúgva zokog a szél
Hull a hervadt levél,
Búsong a fa ága;
Siratja lombjait,
Melyet a szél elvisz
Messzire, más tájra.

Nem enyeg a szellő
Mikor az est eljő
A virág s fűszállal,
Mert a csókja fagyos,
S halálnyomot hagy ott,
A merre elszárnyal.

Lomb, levél megzirren,
Midőn hadat izen
Az enyészet szaka;
Pedig a baláluk,
És mulandóságuk
Csak hosszú éjszaka.

Ne busongj pusztá ág!
Lásd sorsom mostohább.
Fájóbb bűm van nekem,
Mert enyhet és vigaszt
Nem hoz majd a tavasz
Soha, . . . de soha sem.

Sosztay Emil.

EGY ELJÁTSZOTT ÉLET.

A művészi tehetség olyan, mint a must, ki kell fornia. Működésében megakadályozni nem lehet, mert annál energikusabb erővel tör elő. A festői hajlam eset és vészön hiányában is talál utat benső vágyakozásának kielégítésére, ha másképp nem, — a föld porába rajzol alakokat. A képfaragó kő és véső nélkül is alkot műveket. A poeta verset fog írni még a faköpenyegre is, melyben őrt áll. Szóval, a hajlam előtt minden akadály csak látszólagos, még akkor is, ha valaki véletlenségből drámai színésznek született.

Minden figyelmeztetés, lebeszélés, kérés falra hányt borsó volt a mit öreg szülei és ismerősei megkockáztattak Udvarnok Erzsike elhatározásának visszavonása érdekében.

Mert hát mindenki tudja, hogy mit érez, ő pedig kimondhatlanul érezte, hogy méltó utódja lesz Jászay Marinak. Elméletileg és gyakorlatilag egyaránt készült a színészképzőbe. Még álamban is Pókayné szavalta, gyakorlatilag pedig a cselédet használta fel és egynémelyikkel olyan drámai jelenetet rögtönzött, hogy hozzá foghatót szinpadon nem lehet látni, mivel a gyöngédtelem enyegései nem annyira látszólagosak voltak, mint inkább meglátszóok.

Előtte az élet csak a dugszagdagnál vagy az ünnepeket személynél kezdődik. Ezt pedig otthon egyiket sem találhatta fel, de meg arra sem számított, hogy az előbbit valakinek az oldala mellett föllehet.

Mikor Vitéz Laci megkérte . . . egyszerűen kinevette. Mert hogy is lehetett volna belőle egy falusi papné? Mit csinált volna ő falun? A hol nincs kinek imponálni, diszelegni. Nem lehet mulatni, színházba menni, zenét hallani . . . unalmas, lélekölő minden. Mikor pedig beáll az esős idő, akkor meg teljességgel rabbá kell lenni, az utcára sem lehet kilépni a nagy sár miatt. A földkerekségének egy parányi sáros röjéhez kösse egész életét. Ez annyit jelentett előtte, mintha arra kérték volna, hogy elvenen temettesse el magát. Ily életnézete

volt egy felnőtt leánynak, aki már rég elfeledte, hogy minő volt az első hosszú ruhája. A sok válogatlan regény és az enyhe nevelés megtermé fanyar gyümölcsét. Regényes élet után vágyódott, ünnepeket kívánta magát. És ez az erős vágyakozás megteremtette drámai tehetségének tudatát. A hízlgő nyelvek tömjénező jóslata pedig elhitette vele, hogy csakugyan páratlan tehetség, kiért országok fognak versengeni. Csupán arra gondolt sajnos, hogy míg a — Médeáknak — eddigi birneves alakja szerepelni fog, méltó versenytárral kellett szembe állani. De ezen aggodalmát mentette azon körülmény, hogy Pesten csak addig fog tartózkodni, míg nevének hírt nem szerez s aztán a külföldi világ- városokban fog ragyogni, hol jobban pártolják a művészetet.

A kiképeztetés költségeiről már gondoskodott. Azt tudta, hogy atyja nem lesz képes fedezni. Épen azon évben került idegen kézbe házuk, boltjuk — egy bonyodalmas régi per megemésztette. Egészen elszegényedtek. Hanem a Póli néninek tele beszélt a fejét, hogy majd kamatok kamatjával adja vissza és nem is olyan sokára. Egy pár száz forintot nélkülözhet, minek egy vén leánynak hat ezer forint. Férjhez már úgy sem megy, a míg pedig él, a postamesteri fizetés eltartja.

A Póli néni bizony nem a legszivesebben irta alá a szerződést, de attól tartott, hogy csakugyan drámai jelenetet fog lejátszani ellen esetben — a mint hangzotta is — és majd az ő lelkére szarad, ha csakugyan megtalálja inni annak a pakli paraszt gyufának az oldható részét, melyet hatás kedvéért a zsebében szorongatott. Kénytelen volt beleegyezni. Egyet azonban kikötött; ugyanis, megígértette vele, hogy mikor majd külföldi vendégszereplésekre fog indulni, kísérettől magával viszi őtet. Ezt az igaz, hogy csak föltételesen mondta, de mind a mellett Hamlettel gondoskodott, hogy sok dolog esik meg az ég alatt és a föld felett, miről a véges észnek sejtelve sincs s így miért ne történhetnék meg ez is.

Ellátta utiköltséggel s aztán minden bónapban — a hold állapotai szerint — változó reménységgel küldött

a magyar politikai közélet levegőjében teljes szélesed, teljes nyugalom van. Honnan ez a nyugalom, amely külsőleg szinte az aléltáshoz hasonlít? Elfásultak a kedélyek, megszünt a magyarban, a politikai nemzetben a közügyek iránt való érdeklődés?

Nem, nem aléltás ez, nem fásultság, nem a közügyek iránt való érdeklődés elpusztulása. Öntudatos nyugalom, amelyet a biztosság, az erő és megnyugvás érzése szült. A magyar közvélemény ezzel a mozdulatlan nyugalmával adja éppen legfőbb bizonyosságát annak, hogy milyen politikai nemzet vagyunk. A magyar nemzetnek vele született és évszázadok alkotmányvédő harcában kifejtett finom politikai érzéke, erős judiciuma felismerte azt a feltétlenül helyes irányt, azt a tökéletes biztosságot, amely az államügyek vezetésének mai rendszerét jellemzi, s amely megóv bennünket a rázkódtatások minden veszedelmétől. És ezt a hatalmasan fegyelmzett közvéleményt a teljes biztosság tudata visszatartja minden felesleges emócióitól. A Bánffy-kabinetnek szolid, nem parádézó, hanem komolyan munkálkodó, nem hangzatos sikereket hajhászó, de kötelességét szigorú lelkiismeretességgel teljesítő kormányzatának egész stílusához illik ez a méltóságos nyugalma az ország közvéleményének.

Ezt a nyugalmat megszilárdítani van hivatva a provizórium-javaslat gyors és sima elintézése. A miniszterelnöknek az a rövid, cikornyátlan, de éppen ezért határozott és félre nem érthető nyilatkozata, a melyet gróf Apponyinak válaszul adott, a mely teljes mértékben lefegyverezte a parlamenti ellenzékét, azoképpen nagy hatással lesz országosra és a haza határain túl is. Itthon a megnyugvást fokozza, kifelé a kormány tekintélyét és vele a magyar állam súlyát is gyarapítja, dokumentálva, mennyi erély, tartalom és bátorság van a magyar politika vezetésében.

A rövid, a jelentőségét megkérdőjelezni féltető fénysikere a Bánffy-kormányának, de fényes sikere Magyarországnak is. Hazánk erkölcsi tőkéjét mérhetetlenül gyarapítja az a félreismerhetetlen igazság, hogy a monarchiának mostani alkata csakis Magyarországon bírja erőforrását és hogy ez a forrás elég gazdag arra, hogy megvédje ezt a monarchiát, fentartsa s biztosítsa nagyhatalmi állását minden külső és belső veszedelemmel szemben. Ezt az igazságot csak szembetűnőbbé teszi Ausztria parlamenti életének egyre teljesebb dekompozíciója.

Milyen frappáns ellentét! Ausztria parlamentje, amelynek a többsége is meghasonlott a kormányval és önmagával, a melynek már nem is a pártok, hanem verekedő kompániák játszáka a parlamentáris paródiáját, és ezzel szemben a magyar képviselőház, a melynek ugyszólván minden pártja egyesült a nagy nemzeti érdek szolgálatában. Mert örömmel jegyezzük fel a legutóbbi szép napok krónikájának kiegészítését, hogy a parlament ellenzéki pártjai egyrészt a legnagyobb hazafias készséget, másrészt ép oly hazafias mérsékletet tanúsítottak. Készségesen ismerjük el, hogy az ellenzék korrekt és okos magatartása méltó részese a kivívott nemzeti sikernek.

neki egy lila színű blankettát, melyre rendszeren egy ötvenes szám volt írva fekete tintával. És ez így tartott két esztendőig. Akkor azt írta haza, hogy egy vidéki társulathoz szegődött és most már látja, hogy a dicsőség utja göröngyös, de mind a mellett közeleg az idő, midőn hajlama és tehetése eljuttatja céljához. Ez volt az utolsó levele, többet nem írt. Valószínűleg a hírlapírókra bízta a felőle való újságolást, azok pedig tiszta véletlenségből nem vették észre. Senki sem tudta hol van, merre van, mi történt vele?

Sok év pergett le az idő kerekéről. Elegendő ahhoz, hogy a gyermekből felnőtt válják, a felnőtt pedig eljussék életének természetes egyenlítőjéhez. A házam előtt járkáltam s éppen a felett tűnődtem, hogy mégis csak jobb városban lakni, mint falun, hol élvezetesen lehet eltölteni az estéket a színházban. És amint hátra nézek, magam előtt látom Thália papjainak egy eleven példányát. Mintán háromféle köszönési formát elhangzottatott, átnyújtott egy szinlapot, melyet sajátkezűleg nyomtatott. Olvasni kezdtem. ... ma este * * * adatok Goldstein Számi, az új honpolgár, dalmű. A nemzetközi jellemkönyv bohózat-kuplettel. Végül Gyuri és Marcsa. Kezdeté... stb. Mig én olvastam, ő beszélt.

„Remélem pártolni méltóztatik a magyar színészetet, de megkülönböztetve is olyan előadást fogunk fölmutatni, a minő Szegedre is beválnék. Magamat nem akarom dicsérni, de minden kellemetlen illat nélkül mondhatom, hogy a legnagyobb társulatoknál mindig első komikus voltam“ — és eközben úgy forgatta szemét, mintha leg-alább is a viszonyt tünnetit érezné. — „A feleségem az pedig a drámai szerepekben arat hervadtan babérokat. Azonkívül remekül dalol, mint egy iskolázott fölültle. Szóval, őszintén mondhatom, hogy még ilyen művészi estén nem volt alkalma részt venni. És megjegyzem, hogy a mit mondok az nem humbug, mint azt némelyek teszik, kiknek céljuk a színészet nivóját aláásvni, mert éppen az a leggyöngébb oldalom, hogy keveset beszélek és csak annyit igérek, a mennyit felmutathatok.“

A főispán a csajkáskerületben.

Zombor, 1897. október 25.

Dr. Vojnits István főispán a múlt héten lent járt a két csajkás járásban. Volt Titelen és Zsablyán, mindkét helyütt megvizsgálván a szolgabírói hivatalt.

Mindkét járás lakossága fényes ovációval, tüntető lelkesedéssel fogadta illstris vendégét, a mit a főispán meleg szavakban köszönt meg s biztositotta a két járás közönségét jóindulatáról és jóakarataról.

A főispánnal lent volt Zákó Milán országgyűlési képviselő is.

Tudósítónk a következő értesítéseket küldötték:

Zsablya, 1897. október 18.

Folyó hó 17-én érkezett meg Zsablya községbe dr. Vojnits István, Bács-Bodrogh vármegye főispánja, hogy a szolgabírói hivatal ügykezelését átvizsgálja. Ama birre, hogy a főispán a járás központját meglátogatja, a járásához tartozó valamennyi község iparkodott őt méltó fogadtatásban részesíteni. E célból a mondott napon reggeli 9 órakor Zsablyáról egy 90—100 kocsiból, továbbá rendőrségi és polgári banderiumból, zászlókkal sűrűn feldisztított küldöttség ment a főispán elé, hogy az újvidéki országuton a zsablyai határ kezdeténél őt üdvözölhesse. Pontban 10 órakor érkezett meg a főispán Zákó Milán kerületünk országgyűlési képviselője társaságában; egy másik kocsiiban dr. Frank Mihály főispáni titkár kísérte őket. A küldöttség ele érkezésekor óriási eljen és zsvió kiáltások között lépett le kocsijáról a főispán, kit Nikolits Izidor járási főszolgabíró az egész járás nevében megalótan üdvözölt s kiváló örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy neki jutott a szerencse a főispánt első ízben a csajkásban üdvözölni. A főispán ezután megköszönvén az impozáns fogadtatást, azon nézetének adott kifejezést, hogy a vármegyének ezen járása, mióta főispáni széket elfoglalta, mindig kiváló gondoskodásának és tanulmányának tárgyát képezte és képezi a jövőben is, mindaddig míg jelen állásában megmarad, annál is inkább, mert ugy e kerület országos képviselőjéhez Zákó Milánhoz, mint a járás főszolgabírához Nikolits Izidorhoz igaz beusó barátság fűzi őt, kik mindig hűen a valóságnak megfelelőleg ismertették vele a járás viszonyait; arra kéri tehát az egybegyűltek, hogy ezen urak irányában legyenek mindig őszinték és leplezetlenül adják elő nekik bajukat; ugy meg van győződve, hogy a járás jövője és jölete biztos kezebe van letéve. Zugó eljen és zsvió kiáltások kísérték a főispánnak eme szavait, ki ekkor Nikolits Izidor főszolgabíró pompás négyes fogatán, banderium és hosszú kocsiorsó kíséretében, tarackdurrogás között vonult be a zászlókkal feldisztított községbe. Megérkezése után Nikolits Izidor főszolgabíró lakasan rövid pihenő után a tisztelői küldöttségeket fogadta; a görög keleti szorb egyházközséget Páputy Milos esperes, a kir. járásbíró és ügyvédi kart Petrovits Valér kir. járásbíró, a szolgabírói hivatal Nikolits Izidor járási főszolgabíró, a görög keleti tantestület József Kuzman igazgató, a róm. kath. felekezeti tantestület Szabó Pal plebanos, a járási jegyzői kart Nikolits Izidor járási főszolgabíró, Zsablya község elöljáróságát Kekeozovich István községi b. jegyző és Csurogh község elöljáróságát Vucsetits Gabor községi jegyző vezetése mellett; a főispánnak valamennyi küldöttséghez volt egy-egy nyájás, biztató szava. A küldöttségek fogadása után néhány látogatást tett még a főispán a községben és azután Nikolits Izidor járási főszolgabírói vendégszerető házában szűkebbkörű ebéd volt, melynek befejezte után az egész délután folyamán a szolgabírói hivatal megvizsgálásával volt elfoglalva s az ott tapasztalt rend és pontosság felett melegegedését fejezte ki. — Másnap reggel 8 órakor a főispán Nikolits Izidor főszolgabíró, Zákó Milán országgyűlési képviselő és dr. Frank Mihály főispáni titkárrel Titelen utazott.

Titel, 1897. október 20-án.

Ritka fényvel és lelkesedéssel fogadta a csajkás nép régen várt kedves vendégét, a megyszerte tisztelt és szeretett főispánt. Rég táplált vágya, hogy az illstris

vendég e járásban is megjelenjék, hogy a járás lakossága is abban a szerencsében részesüljön, hogy személyesen megismerve őt, magas állásához és kedves egyéniségéhez méltóan fogadhassa. Bevallom, hogy már-már türelmetlenek lettünk; mert míg más járásnak többször kijutott ebből a szerencséből, addig bennünket egyszer sem látogatott meg. Végre is a váratlan sürgöny meghozta a kedves hírt, hogy őméltósága a csajkás nép által annyira szeretett képviselőnkkel folyó hó 19-én körünkben megjelenik. Villámgyorsan kelt szárnyra e hír nemcsak Titelen, de az egész járásban is. Az összlakosság arcáról a melegegedés és az örömezés sugárzott ki. Aprajánagyja iparkodott, hogy a csajkás nép hagyományához méltó módon fogadja az illstris vendégeket.

Folyó hó 19-én délelőtt 11 órakor mozsár durrogatás és ezernyi nép éljenzése között megérkeztek vendégeink. A határon 80 kocsiával fogadtuk vendégeinket, hol a községi jegyző rövid üdvözlő beszéde után megindult a díszmenet, mire fél 12 órakor megérkeztek a virágok és zászlók által ékesített városba. A magas vendégek a járási főszolgabíró vendégszerető házában szálltak le. Nyomban megérkezés után a küldöttségek tisztelgése a következő sorrendben történt. A kir. járásbírószék tisztviselőkarát Lestyánszky kir. járásbíró, a kir. adóhivatal Thurzó ellenőr vezetése alatt, a révkapitányi hivatal Gruber révkapitány, a rétkelő bizottság Nikovits elnök, ezek után egyesek tisztelgése következett, míg végül a titeli szolgabíró és járás tisztviselőkarát Veszelinovich szolgabíró vezette elő. Ez után egy szűkebbkörű ebéd volt a főszolgabírói háznál, mely 3 órakor délután ért végett.

Délután pont 3 órakor a főispán dr. Frank Mihály titkárával megjelent a szolgabírói hivatalban és azt 4 órai tűzetes tárgyalást vette. A befejezett vizsgálat után a főispán a járási főszolgabíró és szolgabíró uraknak kifejezte határozott melegegedését a tapasztaltak felett. Megjegyzem e helyen, hogy a házközönségi hivatalt is ritka szakavatottsággal megvizsgálta, és ezzel is teljessen meg volt elégedve.

Ezek után a főispán pár egyén társaságában sétálni ment a városba s többször hangszolyta a város szép és kies fekvését.

Pont 7 órakor este a község házából a tűzoltó zenekar hangjai mellett megindult a polgárok által rendezett fáklyásmenet, kísérve a hullámzó nép sokasága által. Az alkalmi szónok Darnay igazgató-tanár költőies szavakkal esetelt a polgárok érzelmét a főispán előtt, mire a főispán igen szép szavakkal s talpra esett beszéddel válaszolt. A polgári ifjúság Zitta karnagy vezetése mellett ugyanakkor szép szerenádort rögtönözött a vendég tisztelőre. Ez után a fáklyásmenet harsogó üdvkiáltások mellett bejárta Titel város főbb utcáit.

Ugyanaznap esti fel 9 órakor az „Anker“ szálló dísztermében egy 120 terítékű fényes bankett volt rendezve az illstris vendég tisztelőre. A banketten nemcsak Titel város, de a járás színe-java nemzet és vallás különbség nélkül részt vett. A díszes társaságban szép számban képviselve volt a gazda, a kereskedő és iparos osztály is. Az ötödik fogásnál a főispán a dicsőségeseen uralkodó királyunkra írtette poarát, melyet a jelen voltak állva hallgattak végig. A szép beszéd elhangzása után a Náci cigány jól szervezett bandája rázendítette a király himnusz. Ezek után következtek a szebbnél szebb felköszöntők. Őméltóságát magyarul az ügyvédi kar nesztora Szabó Mihály nyugalmazott járásbíró gyönyörű szavakkal üdvözölte. Szerbil Szepeanov plebanos gyönyörűen beszélt ugy, hogy szavait a hallgatók gyakori üdvívalgása szakította meg. Sikertült német beszédet mondott Gruber révkapitány is. Zákó képviselő Darnay polgári iskola igazgató sikerült beszéddel magyarul üdvözölte, s igen alkalmasan beszéde szötte a csajkások fő óhaját, a rég vajudó vasúti kérdés lebonyolítását. Szerbil Bajazetov Zsviko üdvözölte a „fő csajkást“ Zákó képviselőt, mire ez rövid, de annál melegebben előbb magyarul s azután szerbil válaszolt. A szép beszéd elhangzása után megkezdődött a fesztelen mulatság — s mint hírlík — egy párnál és kivilágos reggelig tartott. A főispán valamivel éjféli előtt kíséretével a jelen voltak lelkes éljenzése közt eltávozott.

Másnap 9 órakor reggel egy pár jó barát kíséretében elhagyta e város falait az illstris vendég s bizonyára magával vitte a szép nap emlékét! ...

Mint halljuk, még az nap a kovilyi zárdát és a karlócai érsek patriarchát is meglátogatta.

—rád.

Ujdonságok.

Udvari ebéd. Szerdán d. u. 6 órakor a budai várpalotában udvari ebéd volt, a melyen nagyszámban vettek részt közeletünk és politikai életünk kitünőségei. Megyénkbeli hivatalosak voltak és az ebéden megjelentek Csáska György érsek, dr. Vojnits István főispán és Széchenyi József, városunk országgyűlési képviselője. Ebéd után Ófelsége cerle-t tartott; megszólítással tüntette ki Csáska érseket, Vojnits főispánt és Széchenyi képviselőt is. Legnagyobb részben a gazdasági és szocialista viszonyokról és az inségről kérdézősködött.

Audiencián. Karácson Gyula, vármegyei alispán csütörtökön d. e. 10 és 11 óra között legfelsőbb kiballgatáson volt s megköszönte Ófelségének a III. oszt. vas-korona renddel történt kitüntetését. Ófelsége kegyesen fogadta az alispánt s beszélgetés közben szolgálati éveiről, a termésről és az inségről kérdézősködött. Karácson Gyula alispán a kérdésekre elmondotta, hogy 30 év szolgálat; a termés — fájdalom — rossz. Az inségre vonatkozólag azt válaszolta, hogy nálunk legfeljebb parciais lesz az inség, egész vidékeket nem sujt. Ófelsége a szokott kegyességével bocsájtotta el az alispánt.

Személyi hír. Öv. Vojnits Lukácsné szül. Szemző Jozefa, főispánnak általánosan tisztelt édesanyja, fia és rokonai látogatására városunkba érkezett. Több napig marad itt.

Tisztelgés Hoffmann Frigyesnél. A kir. építészeti hivatal és a városi mérnöki kar tegnap d. e. Hoffmann Frigyes, nyug. kir. főmérnöknel tisztelgett s üdvözölte őt abból az alkalomból, hogy Ófelsége a királyi borszu és buzgó szolgálatainak elismerésül, pályatársai és nagyszámu tisztelői öröme, a műszaki tanácsosi díszes címmel tüntette ki. A kitüntetett főmérnököt Szobotka Rezső, kir. főmérnök üdvözölte őszinte tisztelgéstől áthatott beszédben. Hoffmann Frigyes meghatva mondott köszönetet pályatársainak a kitüntetést figyelemért.

Sesztay Emil.

Kine
nél ujjnana
állásokra (O
váraljai állat
állatorvost n

Isteni
sára adatik.
helyen és ide
ezennel megf
felügyelő; K

Pályá
bíroságnál já
Valas
nek leköszo
Becker Henr

Athel
táviro tiszte
saját kérelme

Hire
ügyvédi kau
vidéki lakos
tette át, tova
vidék és dr.
ügyvédekről

Közgy
villamos vasu
a közigazgatá
ügyvel, itt
delmi minisz
vele volt kité

megye részér
kir. főmérnök
részéről pedig
Milán főmérn
Zsigmond biz
Márton száza
Mór kir. mént

kir. mérnök,
Béla biztos,
Heger Gyula
mérnök, Liptó
Heinz Albert
délyesek Gett
jelen.

Hangv
A zombori ip
vasárnap a
egybekötött d
zönséget tiszte
nyöre. . . Fer
b) Verbung, I
Kedvelő zenék
Szász Sándor
Férfikar. 5. B
előadja a műk
Egyfelvonásos
Szalay Frigye
huszárornagy
Gyulán és Og
Ilma kisasszo
Szász Sándor
Nándor ur. Gy
Idő: jelenkor
páholy 3 frt 5
70 kr. Karza
tagok a megk
jegyet ráfizet
megtartása irat
intézkedni, az
Jegyek előre v
Kezdeté este p

Helyet
petrovoszloii
állatorvost he

Szabad
és közoktatás
október 18-án
Gusztáv és Lo
tanárok által s
„Költői olvasn
temények elmé
és magyarazat
számára tankö
tankönyvek jeg

Iskola
ziumban folyó
abból az alkalm
leiratával tört
szoborral leend
és Szózat ele
válasán kívül
intézt az ifjus
a 10 kiváló tör
mertette.

Kitünt
terium Ambrózy
mérnökiség veze
tanulmányozás.

Eljegyz
pénztári ellenő
Manojlovits Olg
nagybirtokos le

Ritka v
szezonban ugya
Es pedig azért
sok puffogatás
tesen az a követ
annyi nyal ter
dászt között
melyet csütörtök
négy jól ismer
nyulat löttek, es
Pál ur és Pre
végül Maximovi
ért közöljük a
kopászathoz!

Jubileu
gymnasium és h
jubiläumát ünne
kar s az ifjusá
Távozá
adai ügyvéd nov
ott nyit irodát.

Kinevezés. Vojnits István főispán a vármegyénél újonnan rendszeresített törvényhatósági állatorvosi állásokra O. Bece szék helyével Ferderber Jenő szinváraljai állatorvost, a bajaira pedig Boroczky Ernő eressii állatorvost nevezte ki.

Isteni tisztelet. Az ág. ev. híveknek tudomására adatik, hogy folyó hó 31-én, vasárnap a szokott helyen és időben isteni tisztelet tartatik, melyre a t. hívek ezennel meghívotnak. — Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő; Korossy Emil, utazó lelkész.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zentai járás-bírósnágnál járásbírói állásra.

Választás. O. Soóvé községében Haller Dánielnek lekötésére folytatán megírult községi esküdti állásra Becker Henrik választatot meg.

Athelyezés. Edelstein Armin ó-becsei posta- és táviró tisztelet a postaigazgatóság Brassóba helyezte át saját kérelmére.

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara tudatja, hogy dr. Mártonffy Dezső újvidéki lakos ügyvéd a székelyt Ujvidékről Hódásghra tette át, továbbá hogy dr. Kovács Bódog ügyvédet Ujvidék és dr. Bugarszky Koszta Zombor szék helyével, az ügyvédekől vezetett lajstromába folytatólag fölvetve.

Közigazgatási bejárás. A zombor-apatini villamos vasút ügyében október hó 22-én tartották meg a közigazgatási bejárást. Lapunk élén foglalkozunk ez ügyvel, itt a bizottság névsorát közöljük. A kereskedelmi miniszter Papp Árpád miniszteri titkár képviselte, vele volt kiküldve Dupszky Károly kir. mérnök. A vármegye részéről Vojnits István főjegyző, Szobotka Rezső kir. főmérnök, Ferebach Antal bizottsági tag; a város részéről pedig Schtagetter Gyula polgármester, Gergurov Milan főmérnök, dr. Gertinger Pál tanácsnok, Koczár Zsigmond bizottsági tag voltak jelen. A hadügyet Ebhard Márton százados, a közlekedéstügyi miniszteriumot Keló Mór kir. mérnök, a postát és távirót Jendrasik Kornél kir. mérnök, a vasuti és hajózási felügyelőséget Jenik Béla biztos, az államvasutakat Vekey Károly főmérnök, Heger Gyula főmérnök, Szentmiklós Dénés osztály-mérnök, Liptovszky Nándor ellenőr; a Ferenc-csatornát Heinicz Albert műszaki tanácsos, képviselték. Az engedélyesek Getto Gyula és Löw Adolf személyesen voltak jelen.

Hangverseny és műkedvelői előadás. A zombori iparos dalárda 1897. évi október hó 31-én, vasárnap a városi színházban műkedvelői előadással egybekötött dalestelyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. A vadász gyönyöre... Férfiak. 2. a) Mátéffy „Magyar”-ja, Biharból; b) Verbung, Lavottától. Vonóhangszeren előadja a műkedvelők zenekara. 3. A tanu. Irta Várady Antal. Szavalja Szász Sándor. 4. Rákóczi Sámuel. Irta Káldy Gyula. Férfiak. 5. Bercsenyi nótája. (1708.) Vonóhangszeren előadja a műkedvelők zenekara. — Végül: „Katonásan.” Egyfelvonásos vígjáték. Irta Andreaszky Jenő. Rendezi: Szalay Frigyes ur. Személyek: Gárday Albert, nyug. huszárnagy — Gruda Pál ur. Jolán, öz. Berendy Gyuláné és Olga, unokahugai — Tauscher Anna és Lévy Ilma kisasszonyok. Lengy Emil, miniszteri titkár — Szász Sándor ur. Huszár Elemér, hírlapíró — Lévy Nándor ur. Gyuri, inas Gárdaynál — Schick Rezső ur. Idő: jelenkor. Hely: Gárday lakása. — Helyárak: Prosc. páholy 3 frt 50 kr. Páholy 3 frt. Földszinti ülőhelyek 70 kr. Karzati ülőhely 30 kr, állóhely 20 kr. A pártoló tagok a megküldött utalvánnyal válthatnak személyjegyet ráfizetés nélkül. A t. bérlők kéretnek helyeik megtartása iránt október 28-án, csütörtökön déli 12 óráig intézkedni, azontul mások igényei lesznek kielégítve. Jegyek előre válthatók Schick Rezső ékszerész üzletében. Kezdeté este pont 8 órakor.

Helyettesítés. Az ó-becsei főszolgabíró a bács-petrovorszói állatorvosi állásra Fencs Márton ó-becsei állatorvost helyettesnek nevezte ki.

Szabadkai tanárok kitüntetése. A vallás-és közoktatástügyi magyar királyi miniszterium f. évi október 18-án 3072. sz. a. kelt rendelkezésével Tones Gusztáv és Lóosz István szabadkai közs. főgymnasiun tanárok által szerkesztett tankönyvet, melynek címe: „Költői olvasmányok. Balladák, románcok és lyrái költemények elméleti bevezetéssel, rendszeres verstannal és magyarázatokkal” az összes bazai gymnasiunok számára tankönyvül engedélyezte és az engedélyezett tankönyvek jegyzékébe felvette.

Iskolai ünnepély. A zombori állami főgymnáziumban folyó hó 25-én iskolai ünnepélyt rendeztek abból az alkalomból, hogy őfelsége az ismeretes kegyes leiratával történelmünk 10 kimagasló alakja emlékének szoborral leendő megörökítését határozta el. A Hymnus és Szózat elnevelésén s a „Haza” c. költemény elszavalásán kívül Bodnár György, az intézet új igazgatója intézett az ifjúsághoz lelkes, buzdító beszédet, amelyben a 10 kiváló történelmi alak érdemeit és működését ismertette.

Kitüntetés. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium Ambrózy Béla kir. főmérnököt, az újvidéki folyam-mérnökség vezetőjét, a hajózási világitó jelző készülékek tanulmányozása céljából az Adriára kiküldötte.

Eljegyzés. Konyovits Péter városi házi- és árva-pénztári ellenőr f. hó 18-án váltott jegyet Szenttamason Manojlovits Olga kisasszonnyal, Manojlovits Koszta nagybirtokos leányával.

Ritka vadászakmány. Az ideai vadász-szezonban ugyancsak sokat puffogtatnak a tapsifülesekre. És pedig azért puffogtatnak sokat, mert sok a nyul. A sok puffogtatásnak és a nyulak sokaságának természetesen az a következménye, hogy ritka esztendőben kerül annyi nyul terítékre, mint az idén. A sok sikeres vadászat között is megemlítendő az a ritka eredmény, a melyet csütörtökön produkált 3—4 óra lefolyása alatt négy jól ismert zombori vadász. E rövid idő alatt 19 nyulat löttek, és pedig Gallé Húgó ur 7 drbot, Lederer Pál ur és Preszly János ur egyenkint 5—5 drbot s végül Maximovits Szilárd ur 2 drbot. Az igazság kedvéért közöljük a hirt és sok szerencsét kívánunk a további kopászatokhoz!

Jubileum. Az újvidéki kir. kath. magyar főgymnasium e hó 23-án Kovács János r. tanár 25 éves jubileumát ünnepelte meg. A jubiléus tanárt a tanári kar s az ifjúság lelkes ovációban részesítette.

Távozó ügyvéd. Dr. Engelsmann Zsigmond adai ügyvéd november hó 1-én Budapestre költözik s ott nyit irodát.

Közügylés a városnál. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1897. évi október hó 30-án délelőtt 9 órakor a városbába nagytermében rendez közügylést tart. Tárgysorozat: 1. Polgármester jelentése a közügyek állapotáról. 2. O. cs. és kir. fensége Clotild főhercegnő köszönő leirata a város közönsége által a „László-gyermek-otthon” fenntartási költségeinek fedezésére megszavazott segély iránt. 3. Belügyminiszteri körrendelet, melyvel az ország címerének rajzát és leírását egy példányban küldi. 4. M. kir. kereskedelem-ügyi miniszterium körrendelete a Párisban 1900. évben rendezendő nemzetközi kiállítás pártolása iránt. 5. Kereskedelemügyi miniszteri leirat Sztankovits György kir. főmérnök kinevezetése tárgyában. 6. Földmívelésügyi miniszteri rendelet a köztenyésztésre használt magán-mének megvizsgálása tárgyában. 7. Dr. Donoszlovits Vilmos városi bizottsági tag indítványa a városban létesítendő fűrőd iránt. 8. Dr. Drakulits Pál indítványa a betétszerkesztésnél működött tisztviselők illetményeinek pótlása iránt. 9. A városi igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1898. évre megállapított névjegyzéke tárgyában. 10. Dr. Matzitz Pál városi tanácsnoknak kérvénye, melyben tanácsnoki állásáról leköszön. 11. Rendőrfelügyelői állás választás utján leendő betöltése. 12. Rendőr-írnoki állás választás utján leendő betöltése. 13. Városi tanács előterjesztése a bor-ellenőrző bizottság megalakítása iránt. 14. Koczár Zsigmond bizottsági tagnak a városi zenekar létesítése céljából kiküldött bizottsági elnöki tiszterrel történt lemondása, ugy Grosschmidt Gábor elhalálása folytán két tagnak megválasztása iránt. 15. A Gyalokay Rozália ösztöndíjalapítványánál létesítendő állások betöltése. 16. A városi hajduk kérvénye fizetésük felemelése iránt. 17. Kéltis Lázár és társai városi utkaparók kérvénye fizetésük felemelése iránt. 18. A városi bázispénztár és közvélemény 1898. évi költségeloirányzata. 19. A városi nyugdíjalap 1898. évi költségeloirányzata. 20. A közvetvám és közvágóhídi díjak kezelése iránti jelentés. 21. Városi számvétség bejelentése az 1898. évi folyamán bérbeadandó városi földekről szóló kimutatását. 22. A számvétség előterjesztés több fedezeti cím átutalása iránt. 23. A köszönbánya és téglagyár társulat kérvénye az apatini-uton létesített keramitburkolatért járó kereseti összeg esedékes részletei után kötelezvények kiállítására iránt. 24. A nyugdíjkezelő választmány javaslata öz. dr. Vadas Kálmáné nyugdíja tárgyában. 25. Ugyanannak javaslata Antunits Andrá városi rendőr nyugdíjaztatása iránt. 26. Ugyanannak javaslata Zárits Jakab városi hajdu nyugdíjaztatása iránt. 27. Szemző István és társai kérvénye a bajai-ut parkirozása iránt. 28. Bittermann Nándor zombori lakos kérvénye 343^{1/2} ööl városi földterület eladása iránt. 29. Koczik Lajos, Falcione Gyula, Schläffner József, Papház Döme és Parosetits Agátha alapítványok és kórházalap megvizsgált számadásai. 30. Szilávy Ferenc, Kulits Márton és Grigorievits István feltevési előleg iránti kérvénye.

Eszküvő. Dr. Jojkits Mladen újvidéki városi főorvos leánya, Ilka kisasszony mult vasárnap esküdtött meg dr. Nikolajevics Milos rumai ügyvédvel.

Pályázat. Zombor szab. kir. város róm. kath. iskolaszéke részéről három tanayi egyes osztályu, magyar-bunyevác tannyelvű tanítói állásra 1897. évi november hó 10-ig pályázat hirdettetik. Egy-egy állás javadalmazása évi 400 frt törzfizetés, havi előleges részletekben; egy szoba és konyhából álló lakás és 500 ööl konyhakert; ezenfelül az 1893. évi XXVI. t. c. 2. §-a értelmében 50 frtnyi ötdövényes korpótléban részesül, mely korpótlék öt izben válik esedékessé és 250 frtng emelkedhetik. Az ismétlő iskola köteles ellátásáért külön díj nem jár. Pályázhatnak okleveles tanítónők is, oly megjegyzéssel, hogy netáni férjhezmenetelük esetén állásukról minden karpótlás vagy végkielégítés igénye nélkül lemondani tartoznak, illetve állásuk megürültnek tekintetik. A kellően felszerelt kérvények — melyekben magyar és bunyevác nyelvben való egyenlő jártasság is igazolandó — legkésőbb 1897. évi november hó 10-ig a zombori róm. kath. iskolaszékre címelve ft. Fejér Gyula apát-plebános és iskolaszéki elnök urhoz Zomborba (Bács-Bodrogh megye) küldendők. Az állás elfoglalásának idejéről a megválasztot külön fog értesíteni és fizetése az elfoglalás napjától fog folyósítani.

Szintársulatunk Baján. Mint már említettük, Kunhegyi Miklós, színházunk igazgatója f. hó 20-án megkezdte Baján előadásai sorozatát. Anélkül, hogy a zombori kritikának prejudikálni akarnánk, közöljük a „Bajai Közöny”-nek az első két előadásról irt következő megjegyzéseit: „Kunhegyi Miklós szintársulata folyó hó 20-án kezdte meg előadásait Baján. A drámai személyzet „Niobe”-ben, az operetté „A libapásztor”-ban mutatta meg magát és mind a kettő a közönség részéről igen kedvező fogadtatásban részesült. A kritika az első két előadás után még tartózkodó állást foglal, de annyit már most is kijelenthet, hogy erősen szervezett társulattal áll szemben és hogy minden szerepkörre — ugy látszik — jól iskolázott és gyakorlott erő áll rendelkezésre, és miután az igazgatóság változatosan műsorról gondoskodott, melyben az utolsó évad újdonságai szinte kivétel nélkül színre kerülnek, most már közönségünkön áll, hogy kellő pártolás által a színészek ambícióját fokozza és a társulatot összefogó, jó előadások tartására buzdítsa.”

Új postatisztelet Ó-Becsen. A temesvári posta-igazgatóság itj. Poross Miklós posta- és táviró tisztelet Temesvárról Ó-Becseire helyezte át.

Széköt katona. Bajáról írják: Eckert Pál zombori születésű bádogoség a 23. gyalogezred 7-ik századától megszökött, egy hamisított katonai igazolványt is hozott magával és itt f. hó 20-án munkába állt Scherk Lipót bádogoshoz. 22-én a városi székházban, hol dolgozott, azt mondotta, hogy a padláson van dolga, felment a padlásra, de egyik lépcsőjén lejött és Scherk házához ment, hol a műhelyben segédtársának, Marosovics Gyulának a ruhaszekrényét feltörte és egy arany óraláncot egy arany gyűrűvel 64 frt értékben és 3 frt készpénzt ellopva megszökött. A rendőrség a szökevényt körözteti.

Betörés. A kulai szolgabírósi hivatalhelyiségeibe f. hó 17. és 18. közti éjjel ismeretlen tettesek betörték s ott dr. Széchenyi Tamás főszolgabíró és Müller Béla szolgabíró iróasztalainak fiókjait véssóval felfeszítvén, azokból mintegy 150 drb finom szivart és Müller Béla fiókjából egy szép tájékszípát is elvittek. Minden mást érintetlenül hagytak. A rendőrség már a tettesek nyomában van.

Szélmalom áldozata. Folyó hó 18-án Topolyán a szőlőkben levő Mák féle szélmalom régi, korhadt vitorlahajtó hengerét (bálványt) ujjal akarták kicserélni s midőn e végből a munkások a hengertől segélyvel lebecsajtották, fél utban a kötél a nehez tehertől leszakadt és Beeskei István 71 éves szőlőcsász fejét szétromcolta, minek következtében szörnyet halt.

Tilos a lutrizás. A m. kir. pénzügyminiszterium körrendeletet bocsátott ki, mely szerint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén fennálló szám-sorsjátékokban betétek által résztvenni tilos. Ennek alapján lottójövedéki kihágást követ el mindenki, a ki a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén létező valamely lottójüjtőde utján az ott fennálló számsorsjátékokban betétek által részt vesz vagy betéteket, melyek erre a célra szánvák, elfogad stb., a betétek 10-szeres összegétől 50-szeres összegéig terjedő, legalább két forintban megállapítandó pénzbírsággal, amennyiben pedig azon tiltott sorsjátékokra vonatkozó betétjegyet vagy bármilyen okmányt árulnak vagy vesznek, a lefizetett vagy lefizetni szándékolt betét ötszörös összegétől egész tízszeres összegéig terjedő pénzbírsággal büntetendők.

Furcsa leszámolás. A Bács-Topolyai Hírlap írja: Csinos kis história játszódott le egy helybeli brutális erőszakosságáról előnyösen ismert kereskedő büroájában. Ugyanis egy másik helybeli kereskedő átment hozzá, hogy az egymás között fennálló kölcsönös számadási viszonyt tisztázzák és a neki járó többletet átadja. Amint a kereskedő átment hozzá, ez utóbbi az irodába vezető három kijárat közül kettőt azonnal elzárt és a számadást olyképen kívánta véglegesen, hogy csaló, gazember kifejezésekkel traktálta a számadást tenni kívánót és a kezében levő pénzesomagot ki akarta kezéből rántani. De mivel a megijedt kereskedő a pénzt hirtelen zsebébe dugta és emez látva támadásának sikertelen voltát, reá székelt ragadott és a harmadik kijáratot is el akarta zárni. A halálra rémült kereskedő belátva a veszélyt, amelyben forog, az egyik kijárat ajtaját feltörte és így sikerült neki, bár a másik szitkozódva, átkozódva, fenyegetődve utána rohant, a szobakban és udvaron keresztül megmenekülnie. Ismerjük általános-ságban mindannyian az illető kereskedőnek a legaljasabb tulkapasokra való készségét, de az elvetemültségnek a bakony zsványai díszére való fént leirt mérvét még nála sem tételeztük fel. Az alaposan megijesztett kereskedő rémtületeben ágyban fekvő beteg lett és a felundulástól víziókkal küzd. Ilyen eset történt 1897. évi október hó 23-án Topolya községének kellő közepében.

A haragosok. Ruzsa István zentai lakos gyantlanul hallagott szerdán reggel a nagyvendéglő előtt, amikor yesztére megpillantotta őt a kis korcsmában iszogató fégi haragosa, Barna István. Valami nem kellemes dolog juthatott ekkor Barna ur eszébe, mert minden hosszabb gondolkodás nélkül kiugrott a kis korcsmából és a nála levő husággal alaposan döngtetni kezdé a megrémült Ruzsát. Az épületes látvány nagy népesödtetést idézett elő. Végre Ruzsa jajgatását a rendőrök is megballották és elválasztották egymástól a küzdő feleket, Barnát pedig följelentették a hatóságoknak.

Véres verekedés. Pénteken Topolyán a heti-piac után a juhászok és kupeczek szokás szerint a korcsmában pihenték ki heti fáradaimaikat. S így történt, hogy Horváth korcsmájában Kovács Mihály, Kovács Antal, Szokolai István, Bata József és Barna István egyik szobában ivogattak és már jó kedvre is kaptak, midőn Lőrincz István és Lőrincz Mihály juhászok, kik a másik szobában ittak, csendesen távozni akartak. Ezt látván Kovács Antal és társai, valószínűleg régi gyűlölt-ségből, ellátták az ajtót és ütlegelni kezdték a két juhászt. Az egyik életveszélyes sebeket kapott, míg a másik könnyebb sérülésekkel szabadult. A csendőrség azonban mind az öt garázdálkodót elfogták és bekisértek a község zárkájába. Ugy látszik azonban, hogy ezen állapot nem tetszett a jó madaraknak, mert éjjel kitörték az ajtót és elmenekültek. A csendőrség és rendőrség újabb befogatásukra indult.

Elfogott családok. Jeles csalóbanda tagjai kerültek kézre a napokban Zentán Huszák István tanayi gazda szállásán, névszerint Hüxl György, Belyánszki István, Klauz Frigyes ó-kéri és Kis Gábor adai lakosok. Azzal vannak vádolva, hogy időnként más és más előkelő árnevek alatt jelennek meg a tanyákban és százsoros hamis pénzt így érve, a jóhiszeműeket alaposan kizsarolják. Állítóg többben vannak, a kiknek ilyenformán 2—3 ezer forintjuk odaveszett, de a büntetéstől való féltükben kárukat eddig eltitkolták. Elfogatásuk a banda tagjainál töltött fegyvereket találtak. A kapitány-ság az összes bűnjelkeket a terhelő jegyzőkönyvekkel együtt áttette a kir. járásbírósi bünyenyítő osztályához.

Vizbe fult lovak. Amanu Bálint apatini téglagyáránál levő szántóföldjét lovaival felszántatta s szántás közben lovai megbokrosodtak s az ekével egy közeli kubikgödörbe estek s vízbe fulladtak. A kár körülbelül 400 frt.

Alapos külömbőség. Apa (mintán fának a villamosság elméletét megmagyarázta): Nos, hát mi a külömbőség a villám és a villamos fény közt? Baudi: A villám nem kerül pénzbe.

Közgazdaság.

A mezei pockok és egerek, valamint az ellenök való védekezés.

(Folytatás.)

II. Az egérjárás vége és következményei.

A milyen csodálatos és hirtelen az egér tömeges elszaporodása, épen olyan meglepő annak gyors eltűnése. Az egérjárás néha csak egy, de legtöbbször két, olykor azonban három évig tart s azután egyszerre végét éri. Ez a jelenség is köztudomásu s ennek is meg van a maga sok téves magyarázata, holott az helyesen felfogva természetes okokra vezethető vissza. Az egereknek ez az eltűnése csak ősszel, télen vagy kora tavasszal következik be. Nem lassu lefolyásu, hanem sokszor egy-két hét alatt végződik be. A milyen kedvező körülmény az egér szaporasága a faj fenntartás szempontjából, ép olyan baj az rá nézve akkor, amikor már tényleg nagyon elszaporodott. A nagy egértömegnek természetesen sok táplálékra van szüksége. Az egér nem ritkán már ősz elején any-

nyira letarolja a vetést, rétet, fűvet vagy gyepes helyet, vagy a lucernás tarlót, hogy alig akad valami, amiből később táplálkozhatnék. El is fogy hamar a télre gyűjtött magkészlete. S akkor eleinte beéri dus nedvű fűvel, here- és lucerna megmaradt tarlójával, valamint a vetéssel is s ennek folytán nem marad el annak következménye, a nagyfokú hasmenés sem, mely csakhamar az egerek tömeges pusztulását okozza. Majd mutatkozik az igazi éhínség is. Hozzájárul ehhez sokszor a hideg, nedves őszi, tél: a talaj átázik, megfagy, ami az egerek életben való maradását igen megnehezíti. És ehhez hozzá kell venni, hogy éppen a nagy szaporodás következtében meggyengül az egér szívós természete is. Nem ritka jelenség az, hogy az ember egérjárás idején a rendes u. n. egérszürke színű egerek között világosfakó, vagy épenséggel fehér szőrű és piros szemű egerekre akadjon: ez az egerek albinizmusa. Ez a jelenség már a kóros állapotok jele; a bőr s inkább a szőr festőanyaga hiányzik s az egész szervezet egészen meggyengült. Ez az albinizmus mindig jele a vérontásnak és kezdete az állat satnyulásának és elkorcsosodásának. Az utód nemzöinek nemcsak jó tulajdonságait öröklő, hanem külső vérokonság esetén inkább azok rossz tulajdonságait és fogyatkozásait gyűjti össze magában.

Ennek a meggyengült szervezetű és kiéhezett állatnak most már ott kell teleoie annak a talajnak a belsejében, amely keresztül-kasul van furva, melybe mindenfelől behatol a nedvesség és téli fagy: ilyenkor el kell pusztulnia nemcsak a fejletlen vagy elsatnyult példányoknak, hanem annak is, amely bő táplálék mellett nyár derekán egészen erőteljesnek fejlődött ki.

Az egérszürke színű egerek között azonban még itt sincs batára. A megviselt egerek között kiütnek a ragadós betegségek és pedig annál rohamosabban és annál nagyobb mértékben, minél inkább meg van viselve az egértömeg: egyiktől fertőződik meg a másik. Ide tartozik az egérfűsz, amelynek bacillussát Löffler tanár fedezte föl; ilyen talán a Laser-féle egérvész, ilyen az egereknek ugyancsak ragadós természetű lépfeneje, valamint az egér-kosz, melyet egy gomba (Achorion Schoenleinii) okoz s amely eleinte csak az egér fülét, farkát, majd végül egész testét lepi el és az állat halálát idézi elő. Ezen ragadós nyavalyákon kívül megteszik az alsóbb rendű paraziták is a magukét. Az atkák (rühesedés), tetvek száma az egértömeggel egy arányban szaporodik: az elhullott egérről elmenekülnek és az élőkre buzódnak s így az utóbbiak annál többen szenvednek, minél tömegesebb az elhullás. Ez a jelenség pedig annyira feltűnő, hogy mult télen (1896.) Békés vármegyében paraszt gazdákkal találkoztunk, akik az ilyen tetves-, rühes egerekből azok minél előbbi elhullásukat jóvendőltek. Mint látjuk, ez a jóvendő-mondás helyes megfigyelésen nyugszik.

Az így megdézsmált, megtört egérjárás vége azután a kannibálizmus, a létért való küzdelem utolsó jelenete. Az erősebb megtámadja a gyöngébbet, beteget s mihelyst hozzá fér, még elevenen kikezdi és megeszi. Ugyanazt megteszi az elhullott társával.

A pusztulás és küzdelem vége az, hogy így azután a nagy, sokszor milliónyi egértömegből egy-két hét múlva már csak néhány erős egér marad meg. De ezeknek is meg vannak számlálva a napjaik. Mondottuk, hogy az egér szaporodása elején, szaporodnak a nagyobb elleneségei. Abol sok az egér, oda buzódnak az egérvő madarak, emlős állatok: míg sok volt az egér, válogatni lehetett benne, most hogy megfogytak, erősen folyik a vadászat a megmaradt néhány egére s egy-két nap múlva csakugyan vége van az egérjárásnak.

Ez a pusztulás egyszerű és természetes. Ilyen az ma és ilyen volt akkor is, mikor a római nép az egerek pusztulását Apolló isten perzselő napsugarainak tulajdonította. De azért ez az egyszerű jelenség sok ember előtt még most is hihetetlennek látszik. Annyi bizonyos, hogy szokatlan a jelenség, ha meggondoljuk, hogy ott, hol pár nappal előbb hemzsegett az egér, most egy élő, de még egy hulla sincs. De ennek is meg van a maga magyarázata. Az egerek elhullása és az utolsó harc föld alatt folyik: 20-30 centiméternyi mélységben vagy még mélyebben hevernek a nagy egérjárás utolsó jelei s ott indulnak a végső feloszlásnak is. Ez jól is van így és következménye nem marad el.

Közstudomás dolog, hogy az egérsapásos esztendő után a fertőzött földben a termény feltűnően jól fejlődik. Oka annak az, hogy az egérjárás (mintegy kárpótlásul a nagy veszteségeikért) legalább is egy gyenge trágyázással felér. A sok felomlott egérbulla, a sok ezer meg ezer egérről származó üríték, tönkre rágott és elrohadt növényi rész mind a föld termőerejét növeli. Azután a föld annyira át van lyukasztva, hogy majdnem egyenlő értékű egy szántásokozta talajporhanyítással: ilyen trágyás jó földben, noha jól terem is a vetett vagy ültetett növény, mindazonáltal az elvesztett esztendő és anyagi haszon ezen a réven nem igen térül meg.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
kötés- és váltó-ügyvéd.
Laptuljelenős és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1772. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Káty községben leköszönés folytán üreseedésbe jött rendővezetői állásra ezennel pályázat nyitattik. Évi fizetés 320 frt havi utalagos részletekben, a szükséges ruházat és teljes felszerelés. A szabályrendelet értelmében kellőleg felszerelt kérvények **f. évi november hó 5-ig** a községi elöljáróságához nyújtandók be.

Kátyon, 1897. évi október hó 19-én.

Szaich Gyula, jegyző. 2-1
Renner Frigyes, bírő.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfeljegyzők.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

Itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Ténevigalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

Sírkoszorúk.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a **Kossuth-utca, Milassevits-féle házban levő**

művirágkereskedésemet,

melyben a legszebb kivitelű **sírkoszorúk** kaphatók a közeledő halotti ünnepek alkalmára, **a legutányosabb árak mellett.**

A nagyérdemű közönség becses megrendeléseit kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Matussek Béla,

3-3 művirágkészítő.

9428. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

9000 lakossal bíró Bács-Petrovoszellő községben lemondás folytán üresedésbe jött községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ez állást elnyerni óhajtoikat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi november hó 25-ig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazás 500 frt készpénzfizetés havi előleges részletekben és szabályrendeletig megállapított látogatási díjak.

Ó-Becse, 1897. október 20.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

3-1

6589.
kig. 1897.

Pályázat.

Apatin nagyközségben megüresedett községi orvosi állásra pályázat hirdettetik. Ezen állással következő javadalmazás van egybekötve:

1. 700 frt évi készpénzfizetés;
2. 40 kr nappali és 80 kr éjjeli látogatási díj és
3. az előirt halottkémlelői díj, mintán a megválasztandó orvos a halottkémlelést is teljesíteni tartozik.

Pályázni óhajtoik felhivatnak, hogy az 1876. évi XXI. t. c. 143. §-a és az 1886. évi XXII. t. c. 73. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket **f. évi november hó 5-ig** bezárólag hozzám nyujtsák be. Apatin, 1897. évi október 16-án.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

2-1

7745. szám. kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

O-Palánka községben elhalozás folytán a jegyzői állás megüresedvén, pályázni óhajtoik felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi november hó 15-ig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A jegyző évi javadalmazása:
Készpénz fizetés 650 frt, szűrőskert megváltása 50 frt, kétgyedye telek föld és az ezután kivetett 2 hold 1558 □ öl legelőilletmény haszonélvezete, szabad lakás, valamint 6 öl, illetve 11-36 köbméter kemény tűzfű, vagy 48 frt egyenérték. A szabad lakás után az adót, nemkülönben az illetékegyenértéket a község, a földadót pedig a jegyző köteles fizetni.
Német-Palánkán, 1897. évi október hó 10-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

2-2

1434. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Kovil-Szent-Iván községben újonnan rendszerezett állandó gyermekmenedékházban alkalmazandó dajka állásra ezennel pályázatot nyitunk és felhívjuk a folyamodókat, hogy kérvényeiket alulírott község elöljáróságánál legkésőbb **folyo évi november hó 10-ig** terjesszék be.

A dajka évi fizetése 180 frt és szabad lakás. Kovil Szent-Iván, 1897. évi október hó 15-én.

Borovszky Ferenc, jegyző. 3-1
Pacsarity, bírő.

9401. szám.
kig. 1897.

Pályázat.

Az újvidéki járáshoz tartozó Kiszács községben lemondás folytán üresedésbe jött és 360 frt havi előleges részletekben fizetendő évi fizetéssel javadalmazott irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtoik, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket az újvidéki járás szolgabírói hivatalához **folyo évi október hó 30-ának délutáni 5 óráig** nyujtsák be, később benyujtott pályázatok figyelembe vétetni nem fognak; a választás határideje folyo évi november hó 4-ének délelőttjére tűzetik ki.

Újvidék, 1897. évi október hó 17-én.

Mezey Imre,
szolgabíró.

3-2

121. szám.
II. 1897.

Kihirdetés.

A szabályi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető helyettese kihirdeti, hogy:

1. Bauer Károly, ki családi állapotára nézve özvegy és akinek vallása ágostai hitvallású evangélikus, állása (foglalkozása) asztalos mester, lakóhelye Zsalya, születési helye Bulkesz, ideje 1844. évi április hó 2. napja s aki néhai Bauer Károly és néhai Wagner Kata, linnak fia;

2. özvegy Buble Ferenoné született Pusch Katalin, ki családi állapotára nézve özvegy és akinek vallása róm. kath., állása (foglalkozása) napzsámornó, lakóhelye Beocsin, születési helye Bács-Cséb, ideje 1859. évi június hó 15. napja s aki néhai Pusch György és néhai Schmidt Évának leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, akiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi elöljárósága (illetégek anyakönyvvezetője) útján jelentsék be. Kelt Zsalyán, 1897. évi október hó 17. napján.

Kekeovich István s. k.,
anyakönyvvezető h.

Pályázat.

A katymári kiltéri dalmát-magyar tannyelvű tanítói állásra pályázat nyitattik. Az állás évi javalmazása 400 frt évi fizetés és természetbeni lakás. Kötelessége a mindennapi és ismételő tankötelességet tanítani. Csak férfi-tanítók pályázhatnak, a kik kérvényüket **f. évi november 14-ig** ft. Tormásy Gábor esperes-plebánoshoz Katymárra (Bácsmege) küldjék. Állását a megválasztott azonnal köteles elfoglalni. Katymár, 1897. október 10.

3-3

Az iskolaszék.

Eladó ház.

Zomborban, Radisics-utca 104. szám alatt levő Csupics-féle ház, mely korcsmahelyiségnek kiválóan alkalmas, — **szabad kézből eladó.**

Tudakozódhatni **Kohn Imre** sörnagykereskedőnél helyben.

3-2